

EVANGELIET OG DEN JØDISKE VERDEN

Israelsmissionens magasin - nr. 3 - sep. 2017

Jesus-troende jøde:

**Er vi “kristne”
eller “messianske jøder”**

- og betyder det overhovedet noget?!

Gud er mangfoldig.

Derfor er Guds mission mangfoldig

- også i forhold til det jødiske folk.

I dette magasin vil vi give stemme

til den mangfoldighed.

Til de stemmer som tror og tvivler

og dem, der kan begejstre.

Til de mennesker som vil forsoningen

og dem, som er fortvivlede over manglen på samme.

Til stemmer som vil udfordre vores

teologi og tænkning.

Alt sammen i håbet om, at du må blive inspireret og

opmuntret og bevæget af Guds

missions mangfoldighed.

Evangeliet og den jødiske
verden
nr. 03. sep. 2017

Den Danske Israelsmission
TORVET
Katrinebjergvej 75
8200 Aarhus N
Tlf: 7356 1270

Email: kontor@israel.dk
www.israel.dk
Reg. nr. 9743
kontonr. 3054500

Oplag: 4200

Forsidebillede: Menorah

med kors
Foto: Arne Pedersen

Redaktion: Bodil Skjøtt, Jan
Mortensen, Arne Pedersen
(ansv.)

Layout: Maria Bach Jensen

Tryk: Vestjysk Rotation

Oplysninger om medarbejdere
og landsstyremedlemmer kan
findes på israel.dk

Bibelen sætter os på sporet – indtryk fra en konference i Berlin

LEDER

“Jeg tager rigtig meget med mig tilbage til München fra både det officielle program og personlige samtaler. Deltagerne har delt deres viden og deres vision, men også deres byrder. Mit netværk er blevet større, og det har været en stor opmuntring at høre, hvad Gud har gang i andre steder.”

Det var Igor Swiderskis korte svar, da jeg ved afslutningen af konferencen spurgte ham, hvad han tog med sig herfra. Igor var én af de i alt 70 deltagere, som fra 14.-17. august var med på konferencen i Berlin, arrangeret af LCJE, Lausannebevægelsens netværk for jødemission. Til daglig er han leder af en messiansk menighed i München, hvor mange af menighedens medlemmer - ligesom Igor selv - har russisk baggrund.

Det var 11. gang en sådan europæisk konference blev arrangeret. Denne gang i lyset af 500-året for reformationen med et tema, som fokuserede på reformationens betydning for mission til det jødiske folk såvel som på Luthers betydning for relationen mellem jøder og kristne, dengang så vel som i dag. Indlæg fra en tysk deltager og en messiansk jøde understregede for mig, hvor meget Luthers udtalelser og brugen af Luthers skrifter har præget og påvirket kirkens syn på det jødiske folk, samt jødernes syn på Luther og alle som kalder sig lutherske. Jeg sidder tilbage med spørgsmålet om, hvorfor vi ikke tydeligt har taget afstand fra Luthers antisemitisme over for vores jødiske venner. Det blev i hvert fald klart for mig, at vi ikke er blevet hørt af dem. Men et andet mere fundamentalt

spørgsmål er, om vi i vores lutherske tradition og måden hvorpå vi formulerer vores teologi, lever med et syn på jøder og jødedom, som skaber grobund for antijudaisme og gør vold på de bibelske tekster. Men opmuntringen fra konferencen er også en del af vores lutherske arv, og det blev fremhævet med taknemlighed af vores messiansk-jødiske venner: Luthers arbejde med bibeloversættelse og -udlægning samt vigtigheden af at give mennesker mulighed for selv at læse Bibelen. Hver aften på konferencen delte en af deltagerne deres vidnesbyrd. Med tre aftener blev det til tre tros-historier, og i to af dem spillede læsningen af Bibelen en helt central rolle. Det var læsningen af Matthæusevangeliet på en båd i Frankrig, der satte Jurik på sporet. Han kedede sig, for båden, han havde hyre på, lå i havn, og en sømandsmissionær kom forbi og gav ham en bibel. Jurik er barn af Holocaust-overlevende, og det lå på ingen måder i kortene, at han skulle fatte interesse for en kristen bog. Det blev heller ikke vel modtaget af hans forældre, da han delte nyheden med dem. Men, som Jurik sagde, så opdagede han jo, at det var en *jødisk* bog. I dag er Jurik bl.a. leder af en menighed i Hamburg.

En anden messiansk jøde, Aron, fortalte, hvordan hans far, som jødisk tobaksforhandler i Zimbabwe, havde fået at vide, at han “da bare kunne læse Det Nye Testamente”, når han nu havde så mange spørgsmål til den kristne tro. Det gjorde han så, og bl.a. derfor voksede Aron op som jøde i et Jesus-troende hjem. Jeg er blevet mindet om, hvor vigtigt det er at introducere jøder for

Bibelen fortælling om Jesus. Det er fortsat en kraftfuld fortælling, som også i dag udfordrer og tiltaler jøder. Men lige så meget har konferencen mindet mig om, at også i Israelsmissionen er vi først og fremmest med i Guds mission, og der bliver vi gang på gang overrasket og overhalet indenom, når Gud gør sin gerning, møder mennesker og en relation til ham bliver etableret. Jeg vil øve mig i at være nysgerrig på hvad Gud gør lige der, hvor jeg er. At være med på en sådan netværkskonference, hvor de andre deltagere også er optaget af at gøre evangeliet tilgængeligt for jøder i deres miljø, giver mulighed for at få nye svar på de spørgsmål, vi selv stiller. Det gør mig nysgerrig efter at se, hvordan andre arbejder, og hvilke værktøjer de har i deres kasse. Jeg vil lade mig udfordre af de gode og overraskende troshistorier til selv at være mere nysgerrig og åben for, hvad Gud allerede gør, der hvor vi bor og arbejder. For jødemission er også - hvis ikke først - Guds mission.

Bodil F. Skjøtt
Bodil Skjøtt, generalsekretær

Hvile FØRST

REFLEKSION

*Martin Hornstrup,
medlem af landsstyret*

Hen over sommerferien er der hændt mig noget lidt forunderligt. Det er nemlig lykkedes den svenske præst og forfatter Thomas Sjödin at vende op og ned på min opfattelse af ugen. Sjödin har studeret den jødiske sabbat, og hans bøger og foredrag har givet ham tilnavnet: Hvilens ambassadør. Ifølge den jødiske og israelske kalender er søndag den første dag i ugen. I dét perspektiv begynder ugen med hvile, fællesskab og bøn. Ikke desto mindre kan jeg mærke, at jeg er meget influeret af en gængs dansk opfattelse af ugen, hvor mandag morgen er den svære begyndelse, og weekenden er den tiltrængte udånding efter ugens strabadser.

Den tænkning, at hvile er noget man skal gøre sig fortjent til, og at den kommer i sidste række, kan spores helt ned i min almindelige hverdag. Aldrig så snart er man inden for døren efter arbejdsdagen, før der er pærer, der skal skiftes, opvask der skal klares, og børn der skal tjekkes for lus eller beordres til at gøre deres pligter – for ikke at tale om ukrudtet mellem fliserne. Og når så engang alle er dejset om, og man lander i sofaen midt på aftenen, kan man måske tillade sig selv lidt hvile, hvis ens dårlige samvittighed over alt det, man ikke nåede, da ikke overmander en.

Men tænk, hvis vi fik byttet rundt på rækkefølgen. Et hjem er jo ikke primært et gøre-sted, men et være-sted. Og børn skal ikke ordnes – de skal elskes. Tænk, hvis vi kunne lære at begynde med hvilen. Ikke nødvendigvis forstået sådan at man skal sove en halv time på sofaen

hver dag efter arbejde, men hvile forstået som tid hvor man er unyttig, hvor man er rolig og nærværende og lader livet komme til sig med dets minder og idéer. Den jødiske sabbats natur er at lave en opbremsning, lade tingene stå ufærdige, og for en dag (eller et øjeblik) bare være til midt i det. Lidt som at sætte hele verden på pause – tage et stillbillede – og bevæge sig rundt imellem personer og ting på billedet og betragte, sanse, glædes og forundres over lige netop dette livsbillede.

Hvis vi møder en kvinde, som er højgravid, giver vi ofte det råd, at hun skal hvile sig, så hun har kræfter til fødslen og den første hårde tid med et spædbarn, som kræver hende dag og nat. Tænk hvis vi kunne udbrede denne tænkning, at begynde med at hvile, for at samle kræfter og mod til det, der ligger foran. Ikke for at lægge planer – det er mit indtryk at mange af os har taget for hårdt et greb om livet, og ikke tillader mange udsving fra de planer vi selv har lagt. Livet er uforudsigeligt, og vi ved ikke, hvad der kommer. Men med afsæt i hvilen, nærværet, fællesskabet og bønnen, kan vi gå friere ud i dagens, ugens og årets opgaver, i tillid til ham, der selv hvilede på den 7. dag og gik rundt og betragtede sit højt elskede skaberværk, inden han satte det hele i gang. <<

Reformationens jødiske rødder

ARTIKEL

Bodil Skjøtt,
generalsekretær

Det er ikke svært at finde eksempler på dårlige relationer mellem jøder og kristne i Europa i tiden op til og omkring reformationen. Det gælder ikke kun inden for den katolske kirke, men samfundet generelt inklusiv humanister som fx Erasmus af Rotterdam. Selv om Luther med sit skrift *At Jesus Kristus var født jøde* en overgang så ud til ønske at ændre på dette og i hvert fald appellerede til tolerance over for jøder og opfordrede til, at man mødte dem med åbenhed frem for ubegrundet at give dem skylden for alverdens ulykker, så er det hans bog *Om jøderne og deres løgne*, der forbindes med Luthers syn på jødedom og det jødiske folk. Det er også disse synspunkter der senere er trukket frem, når talen er faldet på Luthers og reformatorernes forhold til jøder. Reformationen gjorde ikke op med pavekirkenes fordømmelse af det jødiske folk, men forblev på dette punkt et barn af sin tid. Og det har senere tider betalt for eller draget nytte af - alt efter hvilket ærinde man har været ude i.

Jødisk indflydelse på reformationen

Og dog! Der er andet og mere at sige om relationen mellem jøder og kristne i tiden op til og efter reformationen. Et af reformationens kendetegn er interessen for Bibelen og ønsket om at finde tilbage til dens oprindelige hebraiske tekst. Det blev anledningen til, at kristne

teologer søgte hjælp hos rabbinere for at lære hebraisk, men også for at studere Talmud og andre jødiske kommentarer til Bibelen. For at tilegne sig kendskab til det hebraiske sprog, sådan som Luther og andre gjorde det, var de afhængige af samtidens rabbinere. Det var i det jødiske samfund, man havde bevaret det hebraiske sprog og en tradition for skriftudlægning, som den kommer til udtryk Talmud og hos senere jødiske skriftlærde.

Det går altså an at tale om et positivt samspil mellem jødiske og kristne teologer som en af forudsætningerne for reformationen. Reformatorerne havde brug for det, som rabbinerne kunne, og kunne derfor ikke kun tale fordømmende om jøder og jødedom.

Luthersk præst og rabbiner

Det var den vinkel, som den messianske jøde og lutherske præst Chad Foster havde på det foredrag, han holdt på Caspari Center i Jerusalem tidligere i år med titlen "Jewish influence on the Reformation". Som messiansk jøde og ordineret luthersk præst og senere også ordineret rabbiner har Chad Foster sine egne særlige grunde - men også forudsætninger - for at understrege sammenhænge og ligheder mellem jødisk og kristen teologi frem for modsætninger og fordømmelse.

Han voksede op med en jødisk mor og en kristen far, og som barn blev han taget med til en baptistkirke i Atlanta. Han mistede sin relation til Gud, troen og kirken som ung studerende. I forbindelse med studier af reformationens historie begyndte Chad at fatte interesse for personen Luther – og med tiden også den kristne tro. Han kunne spejle sig i Luthers kamp, spørgsmål og tvivl, men også i ønsket om at finde sandheden. Foster endte med at droppe studierne i matematik, hvor han ellers var på sit sidste år og ansat som professorens assistent. I stedet søgte han ind på et luthersk præsteseminarium. I dag er han ordineret præst og tilknyttet den lutherske menighed, Sct. Peters i Columbus, Indiana. Men han har aldrig glemt sin tilknytning til den jødiske tradition eller sin egen jødiske identitet.

I forbindelse med sine hebraisk-studier på præsteseminariet blev det klart for ham, at hvis han virkelig skulle læse grundteksten og forstå den, måtte han have hjælp fra jødiske rabbinere. Han bestemte sig for at tage til Israel og læse hebraisk hos en rabbiner i Mea Shearim, det ortodokse kvarter i Jerusalem. For Chad Foster blev dette ikke bare til et studie af hebraisk, men også af jødisk teologi og tankegang, som endte med, at hans rabbinske læremester indvilligede i at ordinere ham til rabbiner. Chad havde demonstreret sin forståelse af rabbinsk tankegang, så selvom Chad åbent bekendte troen på Jesus som Messias, indvilgede rabbineren altså i ordinationen.

Reformationens jødiske rødder

I sit foredrag på Caspari Center - som kan høres via Caspari Centerets hjemmeside - fremhævede Chad Foster at reformationen ikke skete i et vakuum. Interessen for det hebraiske sprog og derigennem kontakten til jødiske lærde går også tilbage til tiden før Luther til folk som John Wycliffe og Jan Huss. Begge var optaget af at finde tilbage til Bibelen, begge kritiserede pavekirken og endte med at blive erklæret for kættere. John Wycliffe - som har givet navn til Wycliffe Bible Translators - oversatte Bibelen til engelsk på baggrund af den latinske oversættelse, Vulgata. Jan Huss derimod lagde vægt på at kende den hebraiske tekst og benyttede sig åbenlyst af jødiske kommentarer til sin udlægning af Bibelen, som han studerede sammen med rabbinere i Prag. For Huss var det ikke jøden, der var antikrist, men derimod pavekirken. Både John Wycliffes og Jan Huss' historie ligner således Luthers, dog med den undtagelse at Luther ikke blev brændt på bålet. Dertil havde både Luther, og den tankegang han promoverede, fået for mange tilhængere. Jan Huss havde også tilhængere, men ikke nok til at forhindre pavekirken i at >>

Foto: Wikimedia Commons

Erasmus af Rotterdam var humanist, men havde ikke det bedste forhold til jøder - hvilket var en generel samfundstendens.

Chad Foster er noget så usædvanlig som Jesus-troende jøde, luthersk præst og ordineret rabbi - på én gang!

Foto: therepublic.com

Foto: Wikimedia Commons

^ I 1415 blev Jan Huss dømt som kætter og brændt på bålet. Han var en af dem, som lagde fundamentet for Luthers reformation hundrede år senere.

henrette ham. Luther kunne derimod tale om sit arbejde som en frugt af Jan Huss' arbejde - ikke mindst med det hebraiske sprog og skriftudlægning.

Da Luther oversatte Bibelen til tysk fra hebraisk byggede han på et kendskab til det hebraiske sprog og til jødisk skriftudlægning, som folk før ham tilegnede sig. Det gælder især Johannes Reuchlins lærebog i hebraisk grammatik *De Rudimentis Hebraicis*, som stammer fra 1506. Han var kristen og hebraist, men i sit arbejde byggede han i alt væsentligt på det arbejde med det hebraiske sprog, som jøden David Kimhis havde gjort tilbage i det 12. årh. David Kimhis værker blev grundbøger for både jødiske og kristne teologer.

Vi taler med rette om kristendommens jødiske rødder. Den kristne tro er vokset ud af Israels historie i Det Gamle Testamente, og også for Luther var det vigtigt at understrege, at Jesus var jøde. For Chad Foster er der heller ikke modsætning mellem at være jøde og være luthersk præst. Det var hos Luther, han genkendte sin søgen efter Gud, og det var i den søgen, han fandt jøden Jesus.

Men måske skal vi sige, at også reformationen har jødiske rødder. Luther var en del af den hebraiske vækkelse, som humanisterne i hans samtid tog initiativ til, men som i sidste ende var mulig, fordi jødiske lærere og rabbinere var villige til at undervise kristne i hebraisk og jødisk litteratur. Luther gjorde gældende, at kun hvis man kender den hebraiske tekst, kan man virkelig forstå Den Hellige Skrift. Sin egen oversættelse bygger Luther også på en udgivelse af den hebraiske tekst fra 1494, udgivet af jøden Gershon ben Mosheh fra Brescia.

Den kristne tro har jødiske rødder. Det har den lutherske reformation også - uanset hvad Luther ellers må have sagt og skrevet om jøderne, og uanset hvordan den protestantiske kirke sidenhen har forholdt sig til jødedommen. <<

Væk med dem

- om Luthers udvikling fra jødeven til antisemit

ARTIKEL

*Mona Kjær Nielsen,
medlem af landsstyret*

Forholdet mellem Luther og jøderne er vanskeligt og prekært. Mange skubber helst emnet til side og taler i stedet om reformationens positive tanker og følger. Men mens det sidste ikke er forkert, skal man passe på med det første. For vi skal ikke skubbe noget ind under tæppet, men lade det komme frem i dagens lys og forholde os til det.

Jøderne og det rene kristne samfund

Det første, der bør springe i øjnene, er, at Luther kan bruges af såvel jødefjender som jødevenner, for hos Luther er der skrifter, der peger i begge retninger. Alene af den grund er det ensidigt at sætte Luther i den ene eller anden bås. For at forstå betydningen af denne dobbelt-hed hos Luther må man først prøve at begribe jødernes situation i Europa i det 14.-16. århundrede.

Denne tid var generelt præget af en meget direkte anti-jødisk holdning. Jøderne blev først og fremmest set som dem, der korsfæstede Kristus. De fik skylden for pesten og uopklarede forbrydelser. Ofte blev de dømt under rene skueprocesser, og straffen ramte ofte ikke kun den anklagede, men hele den jødiske menighed. Da byen Paris i begyndelsen af 1500-tallet havde fordrevet alle jøder, roste datidens store humanist, Erasmus af Rotterdam, Paris for at være blevet jødefrit.

Jøderne blev således systematisk gjort til andenrangs-borgere i et forsøg på det rent kristne samfund og tildelt en retslig rand-eksistens, fx mht. erhvervs-muligheder. Også boligmulighederne var begrænsede: Hvis jøderne ikke var forvist fra byer og territorier, og det blev dem tilladt at slå sig ned et sted, måtte de bo i områder skarpt afgrænset fra det øvrige samfund, i såkaldte

ghettoer. Det skulle de oven i købet betale beskyttelses-penge for til den lokale fyrste.

Luther var "jødeven"

Det er i denne generelt stærkt antijødiske atmosfære i 1523, at Luthers første skrift om jøderne bliver til. Et meget positiv skrift, hvor selve titlen må have vakt for-argelse i samtiden: *At Jesus Kristus er født jøde*. Luther betoner i dette skrift ikke kun, hvad titlen siger, hvad der i sig selv var en skandale, han argumenterer også for, at evangeliet gælder alle folk og i særdeleshed jøderne. Men Luther betoner ikke kun kontinuiteten mellem jøder og kristne, han kræver også, at man møder jøder med kristen næstekærlighed og forlanger konkrete ændringer af den retslige og sociale omgang med jøder med det mål at integrere jøderne i samfundet.

Hvad der i dag klinger selvfølgelig, var på Luthers tid altså revolutionært. Luthers skrift blev oversat til latin, datidens internationale sprog, og spredte sig helt til Jerusalem og Istanbul, i håb om at lærde jøder ville læse den og omvende sig. Fra katolsk side blev Luther anklaget for at være jødeven, fra jødisk side blev han set, som håbet om en bedre fremtid.

Luthers syn på jøderne forandres

Med tiden ændrede Luther dog syn på jøderne, da han oplevede at nogle af underviserne i hebræisk krævede bedre løn og anseelse, og at de ikke var lydhøre for hans argumentation. Samtidig havde rabbiner Josel von Rosheimer succes med de få jødiske menigheder.

Luther måtte erkende, at jøderne ikke ville vide noget af den evangeliske belæring og hverken var indstillet >>

Thomas Kaufmann er doktor i teologi og mener, at Luther var antisemit.

Heinz Schilling er tysk historiker og mener ikke, at Luther var antisemit.

på at lade sig frelse åndeligt gennem konvertering eller at blive integreret i det kristne majoritetssamfund for på den måde at blive socialt befriet.

Tværtimod oplevede jøderne parallelt med det reformatoriske opbrud i kristenheden en fase med religiøs-åndelig fornyelse og styrkelse, der gjorde dem i stand til at tage nye initiativer for at opnå bedre politiske og sociale forhold og således fastholde deres jødiske identitet. Og da nogle kristne, under indflydelse fra jøder, flyttede deres ugentlige helligdag fra søndag til lørdag, reagerede Luther skarpt og fordømte det stålsat.

Herefter opfattede Luther Josel von Rosheims aktiviteter, som en trussel mod sin reformatoriske opgave og tolkede den, som al anden modstand mod ham, som et påfund fra den djævelske modstander, som det gjaldt om at bekæmpe med alle midler.

Vendepunktet

Luther tog nu stilling, og der var ikke længere nogen jøde, der kunne sætte sine forhåbninger til reformatoren. For Luther havde det altid drejet sig om én ting: Udbredelse af evangeliet blandt jøder. Da jøderne ikke levede op til denne forventning, var de gode hensigters vej i hans øjne blevet meningsløs. I stedet pressede han nu på for, at øvrigheden skulle fordrive jøderne for at sikre et rent kristent samfund!

Men der var nogle præster, der syntes at det var problematisk, for Jesus var jo jøde, og jøderne var Guds udvalgte folk. Luther løste problemet ved at bruge jødernes ulykkelige situation i Europa som bevis på, at jøderne ikke længere var Guds udvalgte: "Lad os derfor slutte heraf, at jøderne visselig er forstødt af Gud og ikke længere er hans folk, han er heller ikke mere deres Gud; og hold jer til skriftsproget hos Hosea 1 v. 9: »I er ikke mit Folk, og jeg er ikke jeres Gud«. Ja, det går dem altså desværre således og kun således og skrækkeligt. De kan udlægge det som de vil, men vi ser værket for vore øjne, det bedrager os ikke."

Jødernes løgne

I 1543 udgav Luther en bog på 150 sider *Om jøderne og deres løgne*, og vi kan med den tyske historiker Heinz Schilling sige, at det er en bog man som luthersk kristen må græmmes over. Alligevel mener Schilling ikke, at Luther var antisemit.

Thomas Kaufmann, doktor i teologi, siger om skriftet, at det er relativt ukendt, fordi kun en meget lille del af det bliver læst. Over 90 % er en lang bibeleksegese og handler om, hvordan enkelte gammeltestamentlige passager kan fortolkes kristologisk. Derfor mener Kaufmann, at det er upassende at kalde det et af de mest antisemitiske skrifter vi har. Men det er klart, at der er 7-8 sider, der er præget af et dybt jødefjendskab, og derfor har fået en vild virkningshistorie. Thomas Kaufmann konkluderer da også, at Luther faktisk var antisemit.

Luthers udfald i dette og senere skrifter er et udtryk for et generelt omsving i hans tilgang til livet, og i hans forventninger til fremtiden. Den åbenhjertige optimisme fra de tidlige år er slået over i en deprimerende erkendelse af, at modstanden, også i hans egen lejr er voksende og at en universel reform af kirken og sam-

fundet ikke længere kan realiseres, mens han lever. Blandt sine modstandere tæller han nu ikke blot paven, sværmerne og tyrkerne, men også jøderne. De modsætter sig ikke alene evangeliet, men forsøger også at holde mennesker væk fra det.

Jøderne må fjernes

Luther talte altid imod brug af vold, også under bondeoprøret. Det var først, da han indså, at bønderne ville anvende magt, han skrev til fyrsterne, at det var deres ansvar at sørge for ro og orden, og i dette tilfælde var det i orden at anvende magt. På samme måde tænkte Luther nu om jøderne: Da de ikke ville omvende sig, måtte de fjernes!

I bogen *Om jøderne og deres løgne* krævede Luther fordrivelse af jøderne og ødelæggelse af deres ejendom. "Jøderne er nu ikke mere brødre i troen, men gudsbespottere. Den, der ikke ærer Jesus som Guds søn, synder mod Gud. Og den som tåler denne synd, er medskyldig," skriver han.

Derfor bliver det en opgave at brænde jødernes synagoger og skoler, ødelægge deres huse, tage deres bøger, forbyde deres lære, pengehandel osv. – i det hele taget drive dem endnu mere ud af samfundslivet, end de allerede var.

Man kommer ikke udenom, at Luther har leveret religiøse argumenter for jødehad og motivation til tilsvarende handlinger. Og historien har flere gange vist, hvordan folk har brugt hans skrifter og teologi til at legitimere jødehad.

Luther og nazisterne

Luther skrev sin bog mange hundrede år før Hitlers "Mein Kampf", og det ville være forkert at give Luther skylden for alt jødehad i Europa, men hans skrifter blev brugt til at legitimere hadet og støbte de teologiske kanonkugler. Luther beskrev jøderne som et hadefuldt folkefærd og opfordrede kristne til at jage dem og ødelægge deres ejendom.

Krystalnatten skete natten til Luthers fødselsdag, og symbolikken var ikke til at tage fejl af, heller ikke for præsterne. Den evangelisk-lutherske biskop Martin Sasse udgav få uger efter Krystalnatten et genoptryk af Luthers værk og skrev begejstret i forordet, at "den 10. november 1938, på Luthers fødselsdag, brænder synagogerne i Tyskland". Det at brænde jødernes synagoger var netop første punkt i Luthers handlingsplan. Genoptrykket af Luthers kampskrift fik titlen *Martin Luther über die Juden - Weg mit ihnen!* og sloganet "weg mit ihnen" (væk med dem) var et citat fra Luthers

handlingsplan mod jøderne: "Thi, som vi hører, er Guds vrede imod dem så mægtig, at de kun bliver ondere og ondere ved blid behandling, men en smule bedre ved hård. Derfor væk med dem for altid."

I Tyskland blev bogen et grundlag for nationalsocialisternes legitimering af antisemitismen.

Luther er ikke absolut autoritet

Thomas Kaufmann mener, at Luther var antisemit, og jeg vil være tilbøjelig til at give ham ret. Man kan ikke sige og opfordre til de ting som Luther gør mod jøderne uden at være antisemit - uanset samtidshistorien, og at Luther dækker sig ind under at være anti-judaist.

Desuden fortæller Luthers syn på jøderne os for det første, at Luther var en mand, der kunne tage fejl. Det har måske været godt for eftertiden for ikke at give ham guddommelig status. Det Luther sagde, kan diskuteres, og han tog åbenlyst fejl ind imellem. Derfor er og bliver Luther ikke en absolut autoritet. Vi kan dele nogle af hans opfattelser og tage afstand fra andre.

For det andet er det vigtigt, at den, der nutidigt beskæftiger sig med disse spørgsmål og vender sig mod historien, også prøver at forstå, hvordan fortiden så på disse spørgsmål og lader svaret forholde sig til denne kontekst. Det gør det ikke formildende, og vi bør som kirke fortsat tage afstand til antisemitisme i enhver form, den måtte komme til udtryk. <<

✓ *Den evangelisk-lutherske biskop Martin Sasse genoptrykte i 1930ernes Tyskland Martin Luthers skrift om jøderne. Det fik titlen: "Væk med dem!"*

Portrætteringen

af messianske jøder i Israel

gennem de seneste 37 år

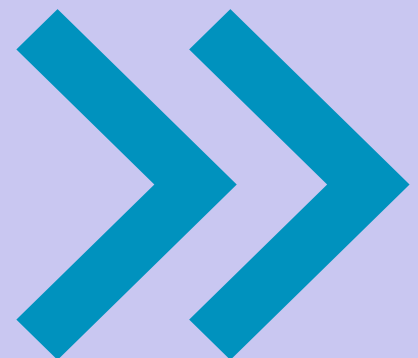
ARTIKEL

Maria Strøm,
kommunikationsmedarbejder
i Israelsmissionen

Mange messianske jøder har oplevet at blive latterliggjort, chikaneret og end-og overfaldet af deres israelske landsmænd. Men hvordan har medierne dækket de messianske jøder gennem årene? Det har Lea Bendel undersøgt i en artikel i tidsskriftet Mishkan, der udgives af Caspari Centeret i Jerusalem. Hun har analyseret medieuddrag helt tilbage til 1979 og tegner herigennem nogle klare tendenser i portrættingen og opfattelsen af messianske jøder i de israelske medier.

Kristen eller jøde?

Mange messianske jøder oplever at stå i et spændingsfelt, når det kommer til deres identitet. På trods af at de deler overbevisningen om, at Jesus er messias med "hedninge kristne", adskiller messianske jøder sig ved at omfavne Jesus-troende jødernes identitet som jøder. Det har distanceret dem til både den kristne kirke, der ikke forstår, hvorfor de holder fast i de jødiske traditioner, og det israelske samfund, der oplever deres tro som direkte forkastelig og forræderisk. I forlængelse heraf har det hebraiske ord for kristne *notzrim* en meget negativ klang i Israel, da det forbindes med en tragisk historie fyldt med antisemitisme i form af korstogene og holocaust. Joseph Shulam, messiansk jøde, har opsummeret dette spændingsfelt i en enkelt sætning: "Vi er ofte for jødiske for de kristne og for kristne for jøderne."

I Lea Bendels undersøgelse kommer det meget konkret til udtryk, hvordan forskellige organisationer og individer i Israel har svært ved at anerkende, at messianske troende også har en jødisk identitet. Nogle mener, at de fraskriver sig deres rødder, når de vælger Jesus til. Spørgsmålet "Hvem må kalde sig jøde?" er et gennemgående emne, som præger både den politiske debat såvel som offentlighedens opfattelse.

Falske informationer spredes

Mange medier har igennem årene spredt falske informationer om messianske jøder og deres trospraksis.

- ✓ *Anti-missionsorganisationen Yad L'Achim forsøger at bekæmpe "den missionske trussel", som de kalder den. Her er to medlemmer foran Immanuelkirken i Jaffo, som opfordrer folk til ikke at gå ind i menighedshuset til bibelstudie.*

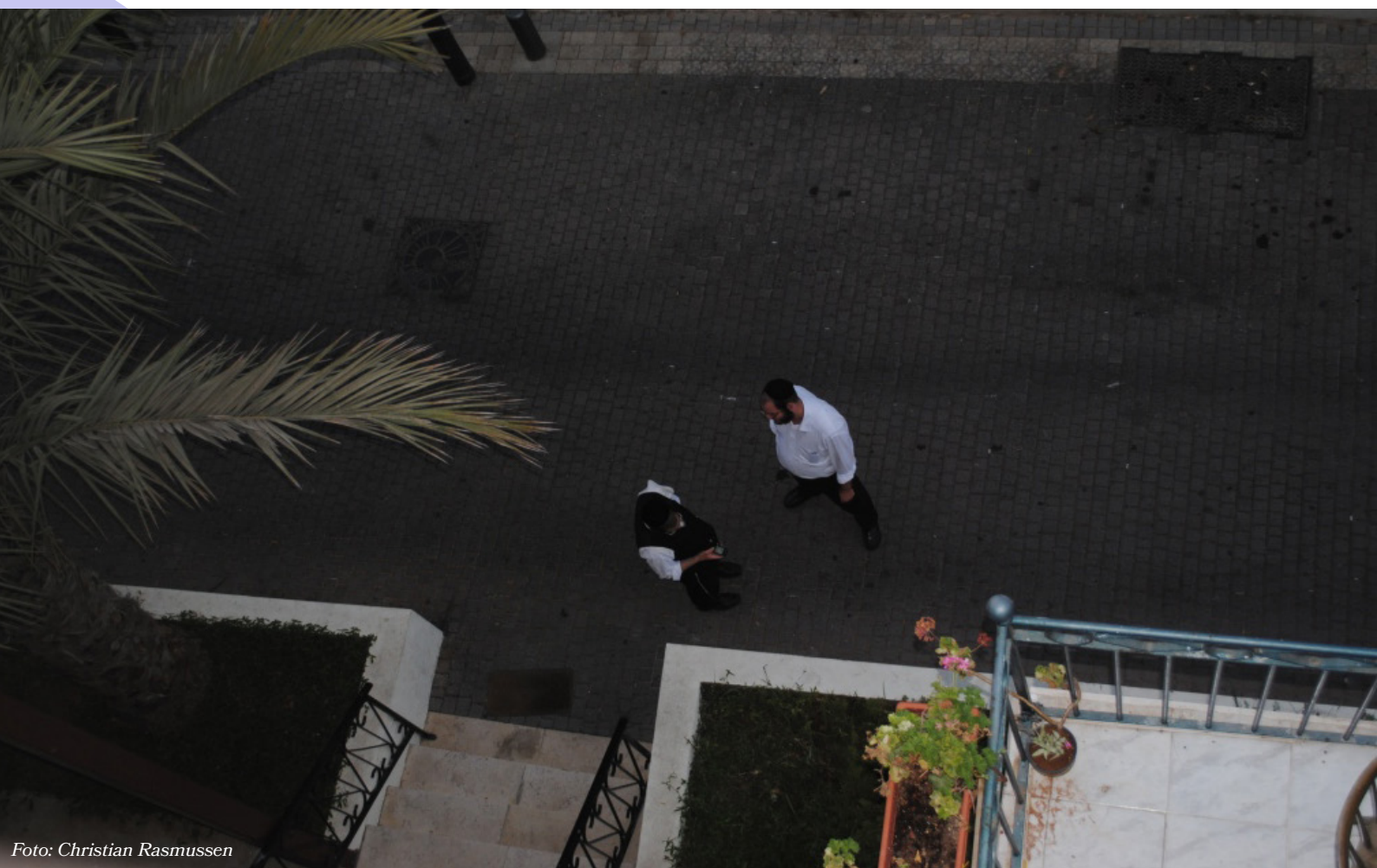

Foto: Christian Rasmussen

Det er for eksempel ikke usædvanligt, at messianske jøder bliver forvekslet med andre trossamfund. Lea Bendel giver flere eksempler på artikler, hvori messianske jøder bliver ligestillet med kristne sekter såsom Moon-bevægelsen, Scientology eller Children of God, eller hvor organisationen Jews for Jesus bliver brugt som synonym for hele bevægelsen. Betegnelsen ”messiansk jøde” bliver også brugt om jødiske bosættere på Vestbredden.

I en rapport givet af en person, som påståeligt var undsluppet et messiansk fællesskab, gives der en helt absurd beretning om, hvordan messianske jøder lever. Heri prøver forfatteren at argumentere for, at de ikke skal opfattes som ofre for religiøs intolerance: ”At være messiansk er at leve et dobbeltliv. Det er forbudt at se fjernsyn og at læse aviser. Al slags underholdning så som film og teater, god mad, attraktivt tøj og makeup til kvinder er en modbydelighed. Kort sagt: alle behagelige ting er fra Satan og må undgås for enhver pris.”

Sproget former holdninger

Sprogbruget spiller en stor rolle, når den offentlige mening om en minoritetsgruppe bliver dannet. Lea Bendel fremhæver forskellige artikler, hvori der er brugt meget farvede udtryk og personlige holdninger.

I en artikel om Jews for Jesus, skriver forfatteren sådan: ”Organisationen opsætter en fælde for at jagte sjæle. De spinder spind af bedrageri og løgne, og de udnytter svaghed ved at tilbyde venskaber, der ikke er oprigtige.” Det er heller ikke ualmindeligt, at Holocaust bliver nævnt i forbindelse med messianske jøder. Udtalelser som ”Hitler dræbte vores legemer, og de dræber vores sjæle,” og ”messianske jøder er ansvarlige for mordet på seks millioner under holocaust” er holdninger, som præger debatten. På samme måde er paralleller til terroristgrupper heller ikke ualmindelige.

I mange tilfælde bliver betegnelsen ”messiansk jøde” bevidst ikke benyttet for at underminere bevægelsen. I stedet ses udtryk som ”pinsefolk”, ”farlig katolsk sekt” eller ”sjæle jægere” (løst oversat) i forskellige sammenhænge.

Lea Bendel pointerer derudover også, at selvom essensen af en artikel ikke som sådan fremstiller messianske jøder negativt, kan misledende overskrifter være medvirkende til en negativ holdningsdannelse.

Yad L’Achim

Yad L’Achim er den mest velkendte anti-missionske organisation i Israel. Den er grundlagt i 1950 af rabbiner Shalom Dov Lipschitz, og et af dens hovedformål er at kæmpe imod ”den missionske trussel”. Yad L’Achim har fået messianske jøder fyret på baggrund af deres tro. Organisationen har mange tusind agenter placeret rundt om i Israel, som indsamler informationer om blandt andet messianske jøder, og holder øje med deres aktiviteter. Yad L’Achim er hovedsageligt finansieret af ultraortodokse jøder i og udenfor Israel, men en lille del af deres budget kommer fra forskellige ministerier i Israel, såsom indenrigsministeriet og uddannelsesministeriet.

I en artikel beskrives det, hvordan ”Yad L’Achim slider for at redde fra missionen” og ”redde hjernevaskede ofre”. De opfordrer også regeringen til at undersøge, om de jøder, der ansøger om israelsk statsborgerskab, tror på Jesus, for at undgå de kommer ind.

Anti-missionærloven

Da messianske jøder ofte er nævnt sideløbende med missionærer, har troende i Israel jævnligt sammenstød med anti-missionske organisationer såsom Yad L’Achim. Debatten om hvorvidt messianske jøder er missionærer, som vil have jøder til at omvende sig fra deres tro og døbe dem ind i kristendommen, førte til, at der er blevet lavet en anti-missionærlov. Det er ikke alle, der er helt klar over, hvad denne lov indebærer, og mange evangelister bliver skræmt væk, når anti-missionærer prøver at overbevise dem om, at det er ulovligt at sprede evangeliet. Egentlig er det lovligt, så længe man ikke tilbyder folk penge eller materielle goder for at skifte til en anden religion.

Gennem årene har flere forskellige medlemmer af det israelske parlament knesset prøvet at ændre loven, så den slår hårdere ned på missionske aktiviteter. Disse forslag er dog aldrig blevet vedtaget.

Er den jødiske demokratiske stat demokratisk?

Regeringens rolle i den jødiske demokratiske stat er meget omdiskuteret. Nogle argumenterer for, at fokuset på jødedommen er stærkere end nødvendigheden af at være et demokrati. Det er utvivlsomt, at religiøse autoriteter har stor indflydelse på politiske beslutninger, og det kommer også til udtryk i debatten om messianske jøder. Medlemmer af staten lægger ikke skjul på deres holdninger, og med deres position har de >>

ligeledes indflydelse på deres israelske medborgere. Det religiøse råds overhoved i Eilat har for eksempel udtalt, at han "er alt for godt bekendt med messianske jøder," og at han "personligt vil sørge for, at de ikke vil overleve her."

Loven om at vende tilbage

Ét af de mest debatterede emner i den israelske regering vedrørende messianske jøder, er deres status i forhold til loven om at vende tilbage til Israel og få statsborgerskab. Et flertal af jøder, som tror på, at Jesus er messias, oplever, at de systematisk bliver nægtet retten til at immigrere til Israel grundet deres tro.

✓ *Howard Bass, der er medlem af Caspari Centerets bestyrelse og præst i en messiansk menighed, har flere gange oplevet chikanerier og vold fra ortodokse jøder, som har prøvet intimidere både menigheden som helhed og enkeltpersoner. Her ses han under et oplæg på en LCJE-konference i Jerusalem.*

Selvom reglerne er strenge for at immigrere til Israel, opmuntrer Israel aktivt jøder verden over til at gøre den jødiske stat til deres hjem. Jøder, som immigrerer, modtager forskellige fordele, der skal hjælpe dem med til en god begyndelse på deres nye liv i Israel. De inkluderer blandt andet store besparelser på køb af hus og biler, skattenedsættelser på deres indkomst de første år og gratis sprogkurser.

For at lave *aliya* skal man være i stand til at dokumentere, at man er jødisk, eller at man nedstammer fra mindst én jødisk bedsteforælder. Derefter må man, ifølge loven om at vende tilbage, flytte til Israel og modtage statsborgerskab. Men, jøder, der tror på Jesus, kategoriseres som "kristne", og har ifølge loven dermed afskrevet sig deres jødiske identitet, og er derfor ikke længere egnede til statsborgerskab – også selvom de har bevist deres jødiske afstamning.

Et medlem af det politiske parti Mafdal National Religious Party forklarer, at "ministeriet må forsvare den jødiske stat og jødedommen" og at borgerrettigheder kun er

Foto: Arne Pedersen

הפגנות אתמול סביב המקום של שלום בר אבי להוקעת מקומות מטמאים בדימונה .
 היום תהיה הפגנה בבית הכומר שנמצא ליד קופת חולים א' . בשעה 19:00 . מוזמנים
 להצטרף למחאה . עד כה הפעילות היתה שקטה למזלנו הדברים הוצפו . ובע"ה נצליח למגר
 את התופעה מעירנו .

ie oversættelse

ה' ישמור פתחו כנסיה במרכז המסחרי ליד פיגרו והשקיעו 1000000 שקל בישביל לצוד
 נשמות לנצרות מכניסים אותם לאכול ולשתות חינם וכך מפילים אותם לפח זרק ורק שישבו
 ויקשיבו לנצרות !!!!!!! אסור לשבת בשקט !!! להעביר

ngen tilgængelig oversættelse

Foto: Facebook

For nyligt blev der via sociale medier opfordret til protester mod et messiansk-jødisk center i den lille israelske by Dimona.

gældende for jøder. Mange undrer sig dog over, at nogle jøder tror på Buddha eller er ateister, uden at det påvirker deres status som jøder. Dette tilsyneladende hykleri er til stor frustration blandt messianske troende.

Messianske troende bliver angrebet

Lea Bendel fremstiller mange sager i sin undersøgelse, hvori messianske jøder er blevet verbalt og/eller fysisk angrebet af anti-missionske organisationer eller individer.

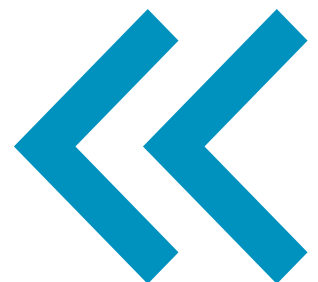
En messiansk menighed i Arad, der havde oplevet en hel del intimidering og chikane, skrev et åbent brev til Iton HaTzvi i 2005, hvori de indtrængende bad den generelle offentlighed om ikke at vende ryggen til de trusler, det ultraortodokse samfund rettede mod dem. Chikanen rangerede fra fornærmelser til trusler mod børn og ødelæggelse af privat ejendom. En måned senere gik skakklubben, som tilhørte den messianske menighed, op i flammer i en brandstiftelse.

Udviklingen er positiv

Der er ikke noget enstemmigt perspektiv på messianske jøder i Israel. Nogle journalister skriver til fordel for, eller i det mindste upartisk om de troende. Andre skriver i en mere provokerende stil. Naboers, politiets og medlemmer af Knessets holdninger har varieret gennem årene og afhænger altid af sagen.

Gennem de seneste år oplever flere og flere messianske jøder, at medierne giver dem en platform, hvor de i stigende grad får lov til at sætte egne ord på deres tro. I 1980'erne og 1990'erne var det kun naboer eller officielle fra staten, der fik lov at udtale sig om episoder med messianske jøder, men journalister har gradvist udvist vilje til at høre den anden side af historien. Det har mange messianske jøder brugt som en mulighed for at fortælle deres personlige fortælling.

Lea Bendel afslutter sin undersøgelse med at konkludere, at der generelt set er sket en positiv udvikling i offentlighedens anerkendelse af de uretfærdigheder, messianske jøder oplever fra både ekstreme ortodokse grupperinger og fra regeringens side.

PRÆSTESØNNEN

VIDNESBYRD

*Marit Long,
Immanuelkirken i Jaffo*

Foto: Privat foto

Som præstesøn opvokset i byen Bat-Yam i Israel prøvede Chaim Birnbaum ihærdigt at kombinere det "coole" liv med kammeraterne i klassen med livet i menigheden. Det gik bare ikke så godt. Her fortæller han sin historie til Marit Long fra Immanuelkirken i Jaffo.

Jeg blev født i USA, og min familie flyttede til Israel, da jeg var seks måneder gammel. De flyttede til Israel som en jødisk familie, fordi de ville dele evangeliet med det jødiske folk.

Jeg er vokset op i byen Bat-Yam, som ligger udenfor Tel Aviv. Jeg var stort set den eneste, der troede på Jesus dér – naboerne og børnene jeg legede med, kendte ikke Jesus. Jeg fortalte ingenting om min tro de første mange år; opførte mig bare som en almindelig fyr. Min far er præst, så jeg voksede op som præstesøn, med alt hvad det indebar af forventninger om god opførsel, og at jeg selv fulgte Jesus.

I bakspejlet kan jeg se, at jeg ville elske Gud 100%, når jeg var sammen med troende og samtidig være 100% cool som mine ikke-troende venner. Jeg vidste, hvordan jeg bedst skulle tilpasse mig alt efter den sociale kontekst, jeg var i. En god troende i kirken og en cool fyr på skolen. Jeg var en genert fyr med dårlige sociale evner, ingen selvtillid og var meget vred. Jeg spurgte mig selv: Hvordan kan jeg fikse det?

Det første jeg prøvede var slåskampe. Jeg fik mit første ar efter en slåskamp, da jeg var seks år gammel. Og der kom flere til. Det virkede som en god løsning et stykke tid, men det hjalp egentligt ikke. Så tænkte jeg, at løsningen måske var piger, men jeg havde jo ingen selvtillid, så hvad skulle jeg gøre? Jeg begyndte at gå i byen og drikke meget i håb om at få selvtillid og være som alle andre. Desværre førte det til afhængighed af noget, som gav mig endnu mere vrede indeni og mindre selvtillid. Da jeg var 17 år gammel blev jeg inviteret til fest, hvor jeg drak vodka og var alt andet end ædru. Mine venner fortalte mig efterfølgende, at de slet ikke kunne kende mig, at jeg var "en anden person". Dagen efter var det egentligt meningen, at jeg skulle af sted på ungdomskonference, men jeg sagde til min far: "Jeg har det så dårligt. Jeg har ondt i maven og en forfærdelig hovedpine – jeg må have spist noget dårligt i går aftes og kan nok *ikke* tage af sted." Men min bedste ven ringede og

overtalte mig til at tage med alligevel, så jeg tog med. Den første dag lå jeg bare og sov på en madras hele dagen. Dagen efter nød jeg at være sammen med min bedste ven. Aftenen kom og med den – aftenmødet. Jeg husker, at jeg ikke fulgte med i prædikenen, men sad bagerst og ventede på at det hele skulle slutte. Men så, pludseligt, i slutningen af prædikenen, følte jeg at en sky omsluttede mig. Jeg følte en kærlighed, jeg aldrig havde oplevet før, og i det øjeblik forstod jeg, hvad løsningen på mit problem var omkring manglende selvtillid. Jeg oplevede, at Gud sagde til mig: "Kom til mig. Jeg elsker dig." På samme tid og måde mødte Gud min bedste ven, som er araber og sad et andet sted i rummet. Vi oplevede Guds kald og bad til Jesus sammen.

Ingen af os fortjener en sådan medfølelse – jeg gjorde i hvert fald ikke. Men Jesus kom alligevel og gav sit liv for os, fordi vi synder, fordi vi leder efter vores identitet på det forkerte sted. Vi er få med denne tro i Israel, som er et unået sted. Men Gud kalder sine børn tilbage til sig, og jeg er evig taknemmelig for at kende Jesus og være en del af hans arbejde her på jorden. <<

Foto: Privat foto

Er vi "kristne" eller "messianske jøder" - og betyder det overhovedet noget?

ARTIKEL

Aaron Hecht,
Jerusalem Assembly

Allerede da det andet tempel ødelægges i år 70, begynder et voksende brud mellem Jesus-troende jøder og kristne. Op i det andet århundrede kommer Markion, som vil have alt jødisk ud af kristendommen og senere fastslår Melito, at det var jøderne, der slog Jesus ihjel. I mange århundreder har det derfor været almindeligt, at når jøder kom til tro og blev døbt, aflagde de deres jødiske identitet. Sådan er det ikke nødvendigvis længere, for flere og flere jøder fastholder, at man godt kan være jøde og tro på Jesus. Den messianske bevægelse er dog stadig udfordret på sin

identitet, for bevægelsens medlemmer skal ikke kun selv finde ud af, om de er "kristne" eller "messianske jøder", men skal i mange tilfælde også forholde sig til kristne ikke-jøder, som har et ønske om at leve "messiansk" – altså med en mere jødisk identitet med overholdelse af jødiske leveregler som sabbat, kosher osv. Dét har ført til mange udfordringer – udfordringer som bevægelsen stadig forsøger at navigere i. Nedenstående tanker er fra Aaron Hecht, som selv er messiansk jøde og en del af den messianske bevægelse i Israel.

Vi står ved begyndelsen af det 21. århundrede og kan betragte, hvordan den store mur, som har stået mellem jøder og kristne i over 1800 år, er begyndt at falde sammen, idet kirken er begyndt at genopdage sine jødiske rødder, og idet det jødiske folk i stigende grad finder ud af, at evangelikale protestantiske kristne er deres bedste venner – samtidig med at flere jøder omfavner Jesus som deres messias. Selvom det er vidunderligt at være vidne til, er der heller ingen tvivl om, at situationen er næsten lige så rodet, som de begivenheder der førte til splittelsen for 1800 år siden.

Jeg er ikke teolog. Jeg er ikke engang præst eller ældste i min egen menighed. Jeg er bare en fyr, som har gjort sine erfaringer, set nogle ting og gerne vil fortælle, hvordan det ser ud fra mit perspektiv.

Vi behøver ikke hjælpe Gud

Den messianske bevægelse er en vital del i de sidste tiders genoprettelse af kirken, mens Jesus forbereder sig på at vende tilbage. Den rolle bevægelsen har spillet i at bygge bro mellem kristne og Israel, har været helt essentiel.

Det er også uomtvisteligt, at kirken er syg og har brug for seriøs reformation, reparation og rehabilitering. Måden tingene er gjort de seneste 500 år siden reformationen, er tydeligvis ikke gode nok til at adressere de udfordringer, kirken står i, ja, som hele menneskeheden står i, i den del af historien vi er en del af lige nu.

Men måden mange i den messianske bevægelse gerne vil fjerne u-bibelske elementer fra kirkens praksis svarer til at ville udføre en operation med en motorsav. De gør det med en beundringsværdig ihærdighed, men også ud fra en malplaceret følelse af, at vi skal have rensset kirken LIGE NU(!), ellers vil den ikke være klar til at udfylde sin rolle som Kristi brud, når han vender tilbage. Jeg bliver nødt til at pointere, at det er præcis denne måde at tænke på, som fik Sarah til at opfordre Abraham til at gå i seng med sin trælkvind Hagar, og det er den slags forsøg på at ville hjælpe Gud med at opfylde sin plan, vi skal undgå.

Vi er ikke kristne

I vestlige lande består den messianske bevægelse nogle steder for det meste af ikke-jøder, som har tilbragt det meste af deres liv i en protestantisk kirke, men på et tidspunkt har de fået en oplevelse af, at denne kirke ikke længere er nok for dem. Dertil kommer at de er begyndt at føle sympati for Israel og jødedommen. Det leder ofte til en identitetskrise, som ender ud i at de adopterer en eller anden form for messiansk jødedom, hvis primære mål er at bevise overfor sig selv og alle andre, at det ikke er kristendom.

En anden, meget mindre, gruppe i bevægelsen i Nordamerika og Storbritannien består af mennesker, som voksede op i et meget religiøst jødisk hjem, er kommet til tro på evangeliet, men som føler, de skal bevise overfor sig selv og deres jødiske familie og venner, som er knuste over deres nye tro, at de stadig er jøder. Så de går i traditionelt jødisk tøj, bruger bevidst jødiske talemåder og ord i deres hverdagsprog, skriver navnet på himlens og jordens skaber som "G-d" og forsøger på andre måder at vise, at de ikke er kristne.

Vi må komme over os selv

Her i Israel har den messianske bevægelse sine egne problemer, men vi er for det meste ikke bebyrdet med at skulle bevise overfor os selv og alle andre, at vi stadig er jøder – for slet ikke at tale om, at vi ikke er kristne. For at sige det lidt hårdt: Vi er kommet over os selv. Den proces er blevet hjulpet af den omstændighed, at vores menigheder både indeholder jødiske familier, men også ikke-jøder som fx turister, udvekslingsstuderende osv. Vi kan ikke, selvom vi syntes, det var nødvendigt eller gavnende, fortælle disse mennesker, at de kun er velkomne i vores menigheder, hvis de begynder at gå med kippa eller spise kosher.

Derudover er vi et lille fællesskab, og vi har ikke den luksus at fortælle vores troende brødre og søster, som ikke er jøder, at vi ikke vil have noget med dem at gøre, fordi de har et juletræ i lobbyen, eller fordi deres børn har en sandwich med skinke og ost med i madpakken. Vi er et lille fællesskab af troende, der bor i et hav af mennesker, hvis holdninger til det Nye Testamente varierer fra inderlig ligegyldighed til brændende fjendskab. Derfor er vi nødt til at arbejde sammen, hvis vi vil opnå noget.

Vi har ikke brug for flere endeløse diskussioner og skænderier over træer og småkager og æggesnaps og alt det andet smålige nonsens. Hvad vi har brug for er at vise hinanden kærlighed, barmhjertighed, støtte og troskab i vores herre og frelser, som vi alle tilbeder og tjener. Han kommer tilbage ganske snart, og uanset om du kalder dig "kristen" eller "messiansk jøde" eller noget helt tredje, er det eneste, der betyder noget, om du var for ham eller imod ham, om du arbejdede med på hans planer eller modarbejdede dem, om du var en del af problemet eller en del af løsningen.

Må Gud give os alle nåde, visdom, ydmyghed og klarhed til at følge den rette kurs. ⬅

Denne artikel er en redigeret oversættelse af to blogindlæg oprindeligt bragt på kehilanews.com. Du kan finde links til begge blogindlæg på vores hjemmeside, israel.dk.

Ny ungdomssekretær

Kent Grinderslev Rasmussen sætter sig fra 1. januar 2018 i ungdomssekretærstolen på sekretariatet i Aarhus. Han afløser Simon Krüger, som stoppede i midten af august. Kent er netop blevet færdig med teologistudiet og bruger efteråret på pastoralseminariet. Han er et kendt ansigt i Israelsmissionens Unge, da han tidligere har været kaptajn for missionspiloterne, lavet forskelligt grafisk arbejde samt været leder af Musalaha-gruppen. Vi er virkelig glade for, at Kent har sagt ja til opgaven og glæder os til samarbejdet om at række evangeliet tilbage til det jødiske folk.

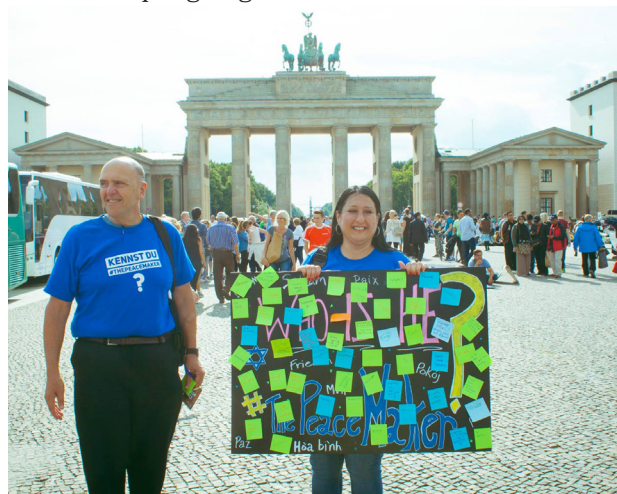

Da Bodil Skjøtt har valgt at gå på pension per 31. december 2017, har landsstyret i Israelsmissionen ansat Arne Pedersen som ny generalsekretær per 1. januar 2018. Det blev besluttet helt ved redaktionens slutning, men du kan læse mere på israel.dk.

"Fredsstifteren" - gadekampagne i Berlin

I begyndelsen af august lavede Jews for Jesus i Berlin et evangeliserende fremstød i Berlins gader. Overskriften var "Fredsstifteren", og alt materiale havde dette omdrejningspunkt. Avi Snyder, leder af Jews for Jesus i Europa, skriver: "Vi oplevede en god interaktion med både israelske turister og emigranter samt med de muslimske flygtninge, som har gjort Berlin til deres nye hjem. Der har været mere modstand, end der plejer at være – både mundtligt og fysisk. Men det var forudset – dels grundet øget spænding i samfundet i forbindelse med terror, men også på grund af øget antisemitisme og modstand mod Israel blandt unge tyskere." De 14 dages kampagne resulterede i kontaktoplysninger på mere end 400 personer, som gerne vil mødes med en troende og høre mere om, hvem Jesus er. Vær med til at bede for denne opfølgning!

Konference om reformationen og jødemission

14.-17. august var cirka 70 mennesker fra 12 lande i Europa samlet i Berlin for at blive inspireret og klogere. Det var Lausannebevægelsens jødemissionsnetværk, som var arrangør, og Israelsmissionen var flot repræsenteret med ni medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer. Du kan læse generalsekretærens tanker og refleksioner på baggrund af konferencen i ledere side 3. Derudover kan du på vores hjemmeside, israel.dk, læse den udtalelse, som er blevet udsendt i kølvandet på konferencen.

KAPOOW! #dufårguldmedhjem

Guldregn gør en forskel så det basker!

Guld er mange ting - og lad os lige nævne nogle af dem. Guld er hver eneste teenager her, de (næsten) daglige skøre indfald, venner for et år (og for livet), sport så du sveder, gejst over Gud så du hopper og glæde så du ... ja, hopper igen!

Derfor siger vi #dufårguldmedhjem!
Kan du mærke, det kalder?

Påskens Israel

25. marts - 3. april

At fejre påske i Israel er noget helt specielt!
Du mærker den særlige intensitet over byen,
hvor påskens begivenheder fandt sted.
Sæt kryds i kalenderen allerede nu!

Følg med på
www.felixrejser.dk
eller ring på 7592 2022
og bestil katalog

Mød os!

Bestil forkyndelse, foredrag,
bibeltimer, påskemåltid mm.

- læs mere på israel.dk/forkyndelse

Sabbatten

- en skat der er værd at værne om

 BAGSMÆK

*Elisabeth Serner,
Den Danske Kirke i Jerusalem*

Foto: Bess Serner-Pedersen

”Hvis du kalder sabbatten frydefuld og Herrens hellige dag ærværdig, hvis du ærer den ved ikke at gøre som du plejer (...)” Es. 58,13

Da jeg i sin tid var teologistuderende, var jeg samtidig afløser på det jødiske plejehjem ”Meyers Minde”. Her lærte jeg nogle ganske særlige ældre mennesker at kende, der med deres væren og historier, fik mig til at fortsætte som besøgsven da jeg stoppede som lønnet medarbejder.

I dag er det bl.a. min mor, der er ansat til at tage sig af de ældre jøder i Danmark. Lokalerne er nye, men tre af kollegaerne og to af beboerne er de samme. Dem fik min datter Naomi og jeg hilst på, da vi i sommer kom for at hente min mor efter en lang arbejdsdag.

Det lod sig ikke skjule at det var fredag, da vi trådte ind i ”Deborah Centrets” køkken. Der duftede på en og samme tid af nybagt chokoladecake og oksekødssteg, og de flettede sabbatsbrød blev holdt lune og klar til, at beboerne senere kunne velsigne dem inden måltidets begyndelse. Da vi fortsatte ind i spisesalen, så vi de fint dækkede borde med glatte hvide duge, bordkort og to massive sølvlysestager. Midt i disse sanseindtryk mærkede jeg tårerne presse sig på, og jeg undrede mig; - hvad er det, der rører mig så dybt?

Jeg fandt ikke noget klart svar, men min fornemmelse var, at her var der noget udover det sædvanlige. Et folk der var i forventning og klar til at tage imod deres hviledag, og nogle hænder der var villige til at ære jøderne og deres traditioner. Hvad der er et almindeligt syn i Israel overrumpede mig i sin skønhed i København; skjult og gemt af vejen for omverdenen. Som en smuk og sjælden skat, der er værd at værne om.